

На основу члана 18. став 1. тачка 3) Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012, 106/2012, 14/2015 и 40/2015 – одлука УС и 44/2018) и тачке 26. Одлуке о условима и начину одобравања банкама краткорочних кредита за ликвидност на основу залог хартија од вредности („Службени гласник РС“, бр. 95/2010, 3/2011, 18/2011, 98/2012, 34/2013 и 8/2019), гувернер Народне банке Србије доноси

У П У Т С Т В О

О СПРОВОЂЕЊУ ОДЛУКЕ О УСЛОВИМА И НАЧИНУ ОДОБРАВАЊА БАНКАМА КРАТКОРОЧНИХ КРЕДИТА ЗА ЛИКВИДНОСТ НА ОСНОВУ ЗАЛОГЕ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ

Основне одредбе

1. Овим упутством утврђују се ближи услови и начин обављања послова у вези са одобравањем банкама кредита у динарима с роком доспећа до годину дана на основу залог хартија од вредности, ради одржавања ликвидности банака (у даљем тексту: краткорочни кредит).

2. Послови из тачке 1. овог упутства односе се на:

- 1) залагање хартија од вредности које чини основ за одобравање краткорочног кредита, односно упис и престанак заложног права Народне банке Србије;
- 2) одобравање, коришћење и враћање краткорочног кредита;
- 3) намирење доспелих потраживања (главнице и камате) по основу краткорочног кредита.

Пословни процеси између Народне банке Србије и банака у вези са спровођењем овог упутства обављају се електронском поштом (мејлом) или телефаксом, уз коришћење мејл адреса и бројева телефакса које су банке навеле на обрасцу овлашћења из тачке 11. овог упутства (Прилог 1).

3. Народна банка Србије може банци одобрити краткорочни кредит на основу залог хартија од вредности утврђених тачком 2. Одлуке о условима и начину одобравања банкама краткорочних кредита за ликвидност на основу залог хартија од вредности (у даљем тексту: Одлука).

Краткорочни кредит Народна банка Србије може одобрити банци ако је рок на који су заложене хартије од вредности утврђене тачком 2.

Одлуке (у даљем тексту: хартије од вредности) најмање за један радни дан дужи од рока доспећа краткорочног кредита.

Изузетно, ако је рок доспећа краткорочног кредита дужи од три месеца – банка само иницијално може заложити хартије од вредности које доспевају пре рока доспећа краткорочног кредита – под условом да је до рока доспећа тих хартија преостало најмање три месеца од дана одобравања краткорочног кредита и да су ове хартије од вредности заложене до дана њиховог доспећа.

4. Ради коришћења краткорочног кредита, банка с Народном банком Србије закључује оквирни уговор о краткорочном кредиту (у даљем тексту: оквирни уговор), у складу с тачком 7. Одлуке, и Народној банци Србије доставља одговарајући број бланко сопствених, потписаних и оверених меница, као и овлашћење за њихову попуњу.

Залагање хартија од вредности (упис заложног права Народне банке Србије)

5. Банка врши залагање хартија од вредности које чини основ за одобравање краткорочног кредита уписом заложног права Народне банке Србије на тим хартијама. Упис заложног права Народне банке Србије на хартијама од вредности врши се преносом тих хартија на заложни рачун финансијског обезбеђења банке као даваоца обезбеђења, који се води у Централном регистру, депоу и клирингу хартија од вредности, а. д., Београд (у даљем тексту: Централни регистар) – у корист Народне банке Србије као примаоца обезбеђења по основу краткорочног кредита.

Доказ о извршеној залози хартија од вредности представља потврда Централног регистра о заложеним хартијама од вредности на којима је уписано заложно право Народне банке Србије.

6. Банка је дужна да хартије од вредности заложити пре одржавања аукције – најкасније до времена утврђеног одлуком о организовању аукције.

7. Банка за време коришћења краткорочног кредита не може да врши замену заложених хартија од вредности, осим у случајевима из тачке 4. став 1. Одлуке.

У случају замене заложених хартија од вредности у складу с тачком 4. став 1. Одлуке, рок доспећа хартија од вредности које банка залаже у моменту уписа заложног права Народне банке Србије мора бити дужи од рока доспећа краткорочног кредита, а рок на који су те

хартије од вредности заложене мора бити најмање за један радни дан дужи од рока доспећа краткорочног кредита.

Код замене зложених хартија од вредности у складу с тачком 4. став 1. Одлуке примењује се проценат умањења номиналне вредности зложених хартија од вредности утврђен у складу са одлуком из тачке 5. став 5. Одлуке (у даљем тексту: проценат умањења).

Ако банка зложене хартије од вредности не замени у року из тачке 4. став 2. Одлуке – дужна је да у том року Народној банци Србије врати износ краткорочног кредита који је обезбеђен зложеним хартијама од вредности које су предмет замене.

8. Ако процени да вредност залоге није довољна за обезбеђење потраживања Народне банке Србије по основу одобреног краткорочног кредита – Народна банка Србије може, у складу с тачком 4. став 3. Одлуке, од банке захтевати да заложи додатне хартије од вредности.

Захтев из става 1. ове тачке Народна банка Србије упућује банци у писменој форми и у њему наводи износ за који је банка дужна да заложи додатне хартије од вредности.

При утврђивању износа из става 2. ове тачке примењује се проценат умањења номиналне вредности зложених хартија од вредности утврђен у складу са одлуком из тачке 5. став 5. Одлуке.

Ако банка у року из тачке 4. став 4. Одлуке не заложи додатне хартије од вредности у свему према захтеву Народне банке Србије из ове тачке – дужна је да у том року Народној банци Србије врати утврђени износ краткорочног кредита за који је тражено додатно обезбеђење.

Одредбе ове тачке примењују се и у случају да у току коришћења краткорочног кредита издавалац превремено исплати зложене хартије од вредности.

9. Процент умањења Народна банка Србије утврђује у складу с тачком 5. Одлуке.

Одобравање кредита на аукцијама

Саопштење о аукцији

10. На основу одлуке о организовању аукције, Народна банка Србије електронски доставља банкама саопштење о одржавању аукције, које садржи све релевантне податке из те одлуке.

Достављање захтева за кредит

11. Банка која намерава да учествује на аукцији, у року утврђеном одлуком о организовању аукције, електронском поштом или телефаксом шаље Народној банци Србије *захтев за коришћење краткорочног кредита на основу залоге хартија од вредности* (у даљем тексту: захтев), чији су основни елементи утврђени у Прилогу 2. Захтев могу послати само лица у банци која су овлашћена да, у име и за рачун банке, подносе захтев и за које је банка дужна да Народној банци Србије достави овлашћење на прописаном обрасцу (Прилог 1).

12. Ако у року који је одлуком о организовању аукције утврђен за достављање захтева банка хоће да измени послати захтев – доставиће у том року нови захтев. Пријемом новог захтева претходни захтев се поништава, тј. важећим се сматра нови захтев.

Ако у року из става 1. ове тачке банка хоће да откаже послати захтев – доставиће у том року образац захтева (Прилог 2) у коме је назначен број захтева који се отказује, али у коме се не наводе износ кредита и каматна стопа.

Ако, у складу са одлуком о организовању аукције, може доставити више појединачних захтева – банка све појединачне захтеве уноси на један образац захтева (Прилог 2).

Банка је одговорна за исправност и тачност захтева.

Обавештавање банке о пријему захтева у обраду

13. После пријема захтева банке, Народна банка Србије електронски или телефаксом обавештава банку о пријему у обраду њеног захтева или о његовом неприхватању. У обавештењу о неприхватању захтева Народна банка Србије наводи разлог тог неприхватања.

Спровођење аукције и обавештавање банке о прихватању захтева

14. Народна банка Србије спроводи аукцију у складу с тач. 16. до 18. Одлуке.

Ако је Народна банка Србије захтев банке делимично прихватила или је банка заложила хартије од вредности у износу већем од износа који је дужна да заложи – заложене хартије од вредности прихватају се према критеријуму рока преосталог до њиховог доспећа, и то почев од оних које најраније доспевају.

15. Након спроведеног поступка обраде захтева у складу с тачком 14. овог упутства, Народна банка Србије електронски или телефаксом обавештава банку о прихватању/неприхватању њеног захтева.

Ако је Народна банка Србије захтев банке прихватила у потпуности или делимично, доставља јој потврду о прихватању захтева, која представља појединачни уговор о кредиту закључен у смислу Одлуке. Основни елементи те потврде (појединачног уговора) утврђени су у Прилогу 3.

16. Ако је банка заложила хартије од вредности у износу већем од износа који је дужна да заложи у складу с потврдом из тачке 15. став 2. овог упутства или Народна банка Србије на аукцији не прихвати захтев банке – Народна банка Србије шаље Централном регистру обавештење о томе да су се стекли услови за престанак заложног права Народне банке Србије на том делу зложених хартија од вредности или на свим зложеним хартијама од вредности, и то најкасније наредног радног дана од дана одржавања аукције.

Коришћење и враћање краткорочног кредита

17. Народна банка Србије пушта у течај краткорочни кредит под условом да је банка хартије од вредности заложила у свему у складу с потврдом из тачке 15. став 2. овог упутства, што се утврђује на основу потврде Централног регистра из тачке 5. став 2. тог упутства.

18. Банка је дужна да краткорочни кредит врати Народној банци Србије најкасније на дан доспећа, најкасније до истека времена утврђеног за извршавање налога за пренос у складу с правилима којима се уређује рад RTGS платног система Народне банке Србије (у даљем тексту: правила рада).

19. Банка враћа краткорочни кредит у корист рачуна Народне банке Србије – *Примарна емисија по основу операција на отвореном тржишту* бр. 908-88107-79, с позивом на број одобрења 6-157023-xxxxxxx, при чему се ознака xxxxxxxx односи на шифру банке из прегледа шифара који банке користе при попуњавању платног налога и који је објављен на интернет презентацији Народне банке Србије (у даљем тексту: Преглед шифара).

20. Ако је банка на дан истека рока залоге хартија од вредности измирила све обавезе по основу коришћеног краткорочног кредита – Народна банка Србије ће на тај дан Централном регистру послати обавештење о томе да су се стекли услови за престанак заложног права Народне банке Србије, које садржи све елементе налога за пренос хартија од вредности, а ако банка није измирила све обавезе – ово заложно право може делимично престати само ако је преостала залога хартија од вредности довољна за обезбеђење намирења потраживања Народне банке Србије.

21. Банка може, у складу с тачком 9. Одлуке, пре рока доспећа у целости или делимично вратити један или више краткорочних кредита које користи, у ком случају ће Народна банка Србије Централном регистру послати обавештење о томе да су се стекли услови за престанак заложног права Народне банке Србије на свим заложеним хартијама од вредности или на делу тих хартија а које садржи елементе налога за пренос хартија од вредности.

У случају враћања краткорочног кредита пре рока доспећа, банка је дужна да Народној банци Србије плати камату утврђену у складу с тачком 6. Одлуке, која се обрачунава за дане коришћења тог краткорочног кредита.

Намирење потраживања Народне банке Србије

22. Народна банка Србије ће своје потраживање по основу невраћеног кредита, с припадајућом каматом, намирити продајом или присвајањем заложених хартија од вредности, у складу са законом којим се уређује финансијско обезбеђење, прописима Централног регистра, овим упутством и оквирним уговором.

О томе да ли ће се потраживања Народне банке Србије намирити продајом или присвајањем заложених хартија од вредности одлучује Народна банка Србије.

23. Новчана средства од продаје заложених хартија од вредности Централни регистар усмерава на новчани рачун Народне банке Србије – примаоца обезбеђења, уз истовремени пренос ових хартија са заложног рачуна финансијског обезбеђења банке – даваоца обезбеђења на власнички рачун купца тих хартија.

Ако банка износ коришћеног краткорочног кредита не врати у року из тачке 18. овог упутства, односно ако га не врати у складу с тачком 4. ст. 2. и 4. Одлуке – износи које издавалац заложених хартија од

вредности исплаћује по основу тих хартија од вредности после истека рокова из тих тачака (исплата у року доспећа, исплата дела номиналне вредности, превремени откуп, исплата прихода и сл.) припадају Народној банци Србије ради намирења њених доспелих потраживања и преносе се на новчани рачун Народне банке Србије у складу са оквирним уговором.

Ако је износ добијен продајом заложених хартија од вредности, односно износ из става 2. ове тачке већи од износа потраживања Народне банке Србије – разлику у тим износима Народна банка Србије одмах преноси на текући рачун банке.

24. Банка је дужна да износ камате коју Народна банка Србије обрачунава и наплаћује у складу с тач. 6. и 24. Одлуке, по обрачуну који јој достави Народна банка Србије, уплати у корист рачуна Народне банке Србије – *Приходи/Расходи Народне банке Србије* бр. 980-1-33, с позивом на број одобрења 6-020006-xxxxxxx, при чему се ознака xxxxxxxx односи на шифру банке из Прегледа шифара – до 8. у месецу за претходни месец.

Ако се за време коришћења краткорочног кредита због промене референтне каматне стопе Народне банке Србије промени каматна стопа из тачке 6. Одлуке – Народна банка Србије обрачунаће камату применом те каматне стопе за период коришћења кредита, а од дана почетка примене промењене референтне каматне стопе.

25. Народна банка Србије ће потраживања по основу неплаћене камате коју је банка дужна да плаћа у складу са одредбама Одлуке и овог упутства намирити из меница које јој је банка предала. Народна банка Србије, у складу с тачком 25. Одлуке, може те менице употребити и за намирење потраживања по основу невраћеног износа краткорочног кредита с припадајућом каматом – кад утврди да се ова потраживања не могу намирити продајом, односно присвајањем заложених хартија од вредности.

26. Одредбе тач. 22. до 25. овог упутства које се односе на намирење потраживања Народне банке Србије сходно се примењују и на намирење њених потраживања у случају отказа уговора о кредиту у складу с тачком 22. Одлуке.

27. У случају да извршавање обавеза у смислу овог упутства доспева на дан који је нерадан, те обавезе извршавају се првог наредног радног дана.

28. Упис и престанак заложног права Народне банке Србије, активирање тог права, пренос хартија од вредности с једног на други рачун имаоца хартија од вредности, као и клиринг и салдирање обавеза и потраживања у хартијама од вредности и у новцу, а по основу послова с хартијама од вредности из овог упутства – вршиће се у складу са законом којим се уређује финансијско обезбеђење и прописима Централног регистра.

29. Прилози из овог упутства одштампани су уз то упутство и његов су саставни део.

Завршне одредбе

30. Даном ступања на снагу овог упутства престаје да важи Упутство за спровођење Одлуке о условима и начину одобравања банкама краткорочних кредита за ликвидност на основу залоге хартија од вредности („Службени гласник РС“, бр. 100/2010, 3/2011, 18/2011 и 41/2013).

31. Ово упутство објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“ и ступа на снагу 31. марта 2019. године.

О. бр. 9
22. марта 2019. године
Београд

Г у в е р н е р
Народне банке Србије

Др Јоргованка Табаковић, с.р.